

VONDSTEN OP 2 KM STRAND VAN SCHIERMONNIKOOG

door

Th. W. de Boer

Gedurende de herfstvakantie in oktober 1986 heb ik mij op het strand van Schiermonnikoog vnl. tussen de strandpalen 4 en 6 opgehouden. Dit stuk strand is vanuit het dorp eenvoudig te bereiken en er zijn af en toe heel aardige schelpen te vinden (zie o.a. Bruyne, R.H.de, 1986).

De eerste dag leverde meteen al een aantal bijzonder fraaie vondsten op: een juveniel klepje Parvicardium exiguum, een grote klep Macoma calcarea (26 mm), een doubletje (!) Corbula gibba, Circulus striatus, Odostomia plicata en Cylichna cylindracea.

Ook de hierna volgende dagen leverden een aantal min of meer bijzondere vondsten op, o.a. een oude (fossiele?) klep van Mysia undata. Bijzonder opmerkelijk echter vind ik de vondst van de volgende twee soorten:

1. Digitaria digitaria (Linné, 1758) op 15 oktober 1986 en
2. Sipho curtus (Jeffreys, 1867) op 17 oktober 1986.

D. digitaria komt nog levend voor en wel in de Atlantische Oceaan tussen Groot Brittannië en de Kaapverdische Eilanden en in de Middellandse Zee. In ons land is deze soort uitsluitend fossiel in Zeeland gevonden en als ouderdom wordt Pliocene vermeld.

Sipho curtus is een uitgestorven soort, die in ons land alleen in Zeeland wordt gevonden. Als ouderdom wordt Pliocene-Oud Pleistoceen opgegeven. Blijft de vraag, waar deze schelpen vandaan komen. Het Pliocene ligt onder het noorden van Nederland dermate diep, dat het uitgesloten is, dat deze schelpen daaruit afkomstig zouden zijn. Gezien het huidige verspreidingsgebied van D. digitaria zou het niet onmogelijk zijn, dat deze soort tijdens een relatief warm interglaciaal in het Noordzeegebied heeft geleefd. Voor Sipho curtus blijft het heel onduidelijk, waar hij vandaan komt. De mogelijkheid van aanvoer vanuit het zuiden lijkt me niet voor de hand liggend. De vondst van Neptunea cf. contraria (Linné, 1758), ook een fossiel uit het Pliocene en regelmatig te vinden in Zeeland, door de heer R.H.de Bruyne op Schiermonnikoog op 9 april 1986, is mogelijk een soortgelijk probleem. Als iemand een mogelijke verklaring heeft voor deze vondsten, zou ik die graag vernemen.

Dank aan de heer A.W. Janssen voor determinatie en controle.

Soortenlijst; Schiermonnikoog, 11 t/m 17 oktober 1986;
paal 4 - 6, gruis.

data in oktober:	11	12	13	14	15	17
<u>Lepidochitona cinereus</u> (Linné, 1767) -----	1	-	1	-	-	1
<u>Nucula</u> sp. -----	-	-	-	-	1	1
<u>Aequipecten opercularis</u> (Linné, 1758) -----	14	7	6	1	4	1
<u>Chlamys varia</u> (Linné, 1758) -----	1	-	-	-	-	-
<u>Anomia ehippium</u> Linné, 1758 -----	1	-	-	-	-	-
<u>Lucinoma borealis</u> (Linné, 1767) -----	-	1	-	-	-	-

<u>Lucinella divaricata</u> (Linné, 1758) -----	4	4	6	-	6	3
<u>Digitaria digitaria</u> (Linné, 1758) -----	-	-	-	-	1	-
<u>Goodallia triangularis</u> (Montagu, 1803) ----	2	6	2	-	-	5+
<u>Acanthocardia echinata</u> (Linné, 1758) -----	-	-	-	1	-	1
<u>Parvicardium exiguum</u> (Gmelin, 1791) -----	1	1	-	-	-	-
<u>Laevicardium crassum</u> (Gmelin, 1791) -----	-	-	-	-	2	1
<u>Lutraria lutraria</u> (Linné, 1758) -----	-	-	-	1	-	-
<u>Phaxas pellucidus</u> (Pennant, 1777) -----	1	1	2	-	-	-
<u>Angulus pygmaeus</u> (Lovén, 1846) -----	-	7	-	-	1	-
<u>Macoma calcarea</u> (Gmelin, 1791) -----	1	-	-	-	-	-
<u>Abra prismatica</u> (Montagu, 1803) -----	-	4	2	-	2	-
<u>Dosinia lupinus lincta</u> (Pulteney, 1799) ---	-	1	-	-	-	-
<u>Venerupis aurea senescens</u> (Cocconi, 1873) -	-	-	-	1	-	-
<u>Mysia undata</u> (Pennant, 1777) -----	-	-	-	-	1	-
<u>Corbula gibba</u> (Olivieri, 1792) -----	5+	9	4	-	7	7
<u>Thracia papyracea</u> (Poli, 1795) -----	1	4	1	-	-	5
<u>Dentalium vulgare</u> (Da Costa, 1778) -----	-	-	-	-	-	2
<u>Circulus striatus</u> (Philippi, 1836) -----	1	-	-	-	-	-
<u>Lacuna vineta</u> (Montagu, 1803) -----	1	-	-	-	-	1
<u>Littorina obtusata littoralis</u> (Linné, 1758) -	-	1	1	-	-	-
<u>Rissoa membranacea</u> (Adams, 1800) -----	4	-	1	-	-	2
<u>Turboella inconspicua</u> (Alder, 1844) -----	3	7	2	-	1	6
<u>Tornus subcarinarus</u> (Montagu, 1803) -----	1	-	-	-	-	1
<u>Bittium reticulatum</u> (Da Costa, 1778) -----	5	6	4	-	1	9
<u>Triphora adversa</u> (complex) -----	1	-	-	-	-	-
<u>Epitonium clathrus</u> (Linné, 1758) -----	1	-	-	-	-	-
<u>Epitonium turtonae</u> (Turton, 1819) -----	1	-	-	-	-	-
<u>Aclis minor</u> (Brown, 1827) -----	-	-	-	-	-	2
<u>Strombiformis glaber</u> Da Costa, 1778 -----	-	-	1	-	-	-
<u>Nucella lapillus</u> (Linné, 1758) -----	-	-	-	-	-	1
<u>Sipho curtus</u> (Jeffreys, 1867) -----	-	-	-	-	-	1
<u>Oenopota turricula</u> (Montagu, 1803) -----	17	-	5	-	-	10
<u>Chrysallida sarsi</u> Nordsieck, 1972 -----	19	58	21	-	8	36
<u>Odostomia eulimoides</u> Hanley, 1844 -----	-	1	-	-	-	-
<u>Odostomia plicata</u> (Montagu, 1803) -----	1	-	-	-	-	-
<u>Tubonilla lactea</u> (Linné, 1767) -----	6	8	5	-	1	4
<u>Actaeon tornatilis</u> (Linné, 1758) -----	1	-	-	-	-	-
<u>Cyllichna cylindracea</u> auct. (non Pennant) -	2	-	-	-	-	-
<u>Philine aperta quadripartita</u> Ascanius, 1772	1	-	-	-	-	-
<u>Retusa obtusa</u> (Montagu, 1803) -----	41	-	15	-	-	29

+ = waarbij 1 doublet.

N.B. De aantallen hebben betrekking op fragmenten en losse kleppen (bivalven), fragmenten en hele exemplaren (olifantstanden en slakken) of schelpstukken (keverslakken).

Literatuur:

- Bruyne, R.H.de, 1986. Het Zeepaard 46(4): 116-126.
 Janssen, A.W. & L.v.d. Slik, 1974. Basteria 38: 45-81.
 Nordsieck, F., 1969. Die europäischen Meeresmuscheln (Bivalvia).
 Regteren Altena, C.O.van, A. Bloklander & L.P. Pouderoyen, 1956.
 Basteria 20: 81-90.

Adres_schrijver: Mounewei 41, 9063 JL Molenend.